

Presentació

El Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT), creat el 1995 i ubicat des de llavors al Campus de Can Ruti a Badalona, actualment és un servei de l'Institut Català d'Oncologia (ICO) i depèn funcionalment de la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT).

El CEEISCAT és l'òrgan tècnic i assessor en el monitoratge i avaluació de les epidèmies de VIH, ITS i hepatitis i víriques i, en coordinació amb la Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública, executor de la vigilància epidemiològica del VIH/ITS.

El CEEISCAT és un Grup de Recerca Consolidat reconegut per l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) de la Generalitat de Catalunya, emmarcat en l'Institut de Recerca Germans Trias i Pujol (IGTP) i la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Conjuntament amb el Servei de Microbiologia de l'Hospital Germans Trias i Pujol, constitueix un nodus (Grup 27) en la xarxa d'excel·lència en Epidemiologia i Salut Pública del Centre d'Investigació Biomèdica en Xarxa sobre Epidemiologia i Salut Pública (CIBERESP).

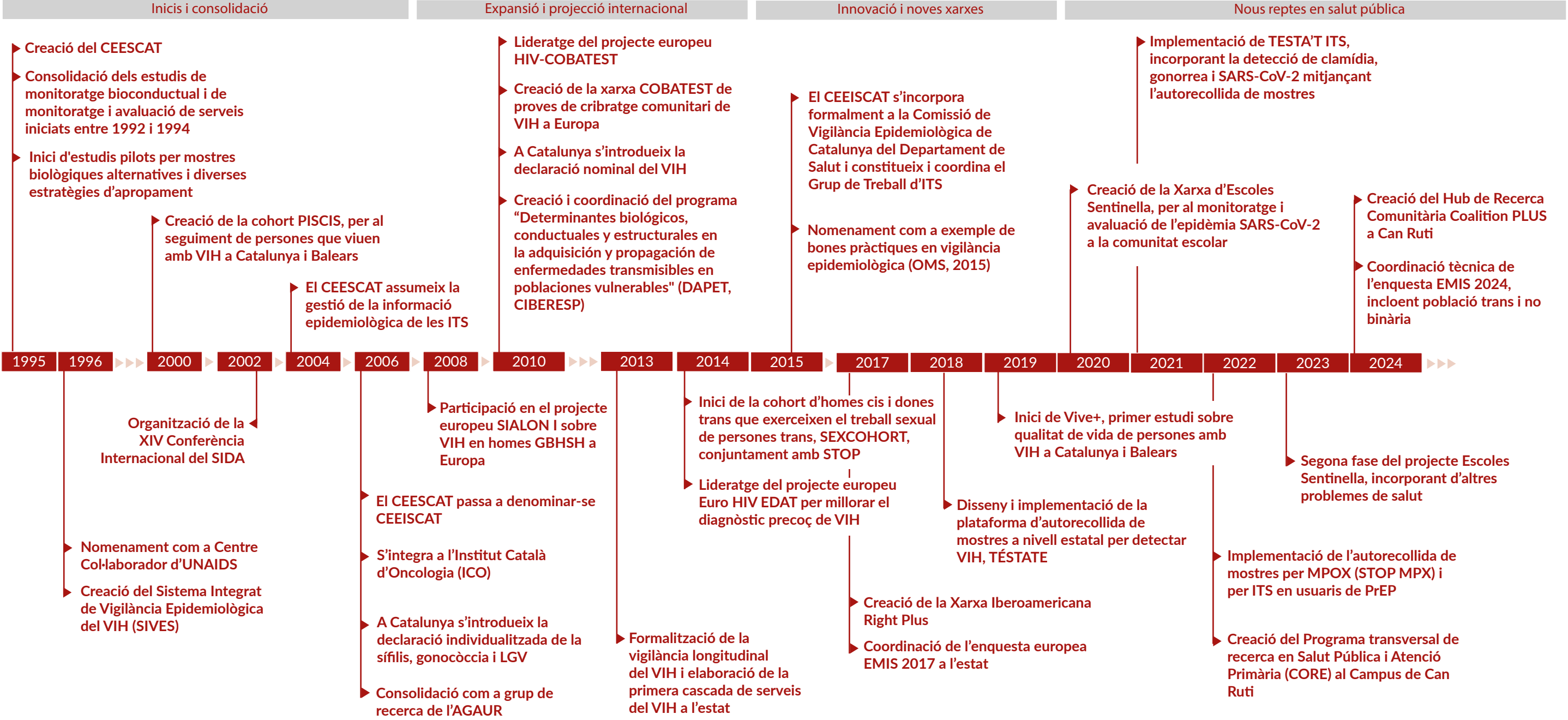
Enllaços d'interès

Actualment, les línies de recerca aplicada del CEEISCAT són:

- ▶ Vigilància epidemiològica formal i reforçada del VIH i altres ITS
- ▶ Monitorització del diagnòstic i avaluació de noves tecnologies i estratègies de cribratge del VIH i altres ITS
- ▶ Monitorització del tractament antiretroviral i estudi de l'efecte de les comorbiditats i l'envelliment en els pacients VIH positius
- ▶ Estudi i monitorització dels determinants multinivell de transmissió del VIH i altres ITS
- ▶ Determinants de transmissió i coneixements, conductes i actituds sobre la prevenció del SARS-CoV-2 i altres agents biològics emergents i reemergents
- ▶ Cobertura i determinants del diagnòstic precoç i vinculació assistencial de l'hepatitis C
- ▶ Noves eines de diagnòstic i models d'atenció centrats en les persones per a les hepatitis B i C en poblacions vulnerables
- ▶ Epidemiologia genòmica de patògens rellevants en Salut Pública (SARS-CoV-2, tuberculosi, Monkeypox virus, bacteris multiresistents...)

LÍNIA TEMPORAL DEL CEEISCAT (1995-2025)

Contribucions del CEEISCAT a la Salut Pública de Catalunya

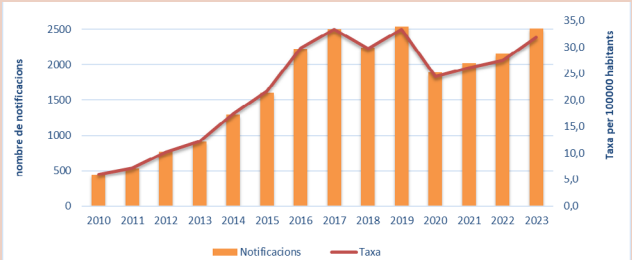
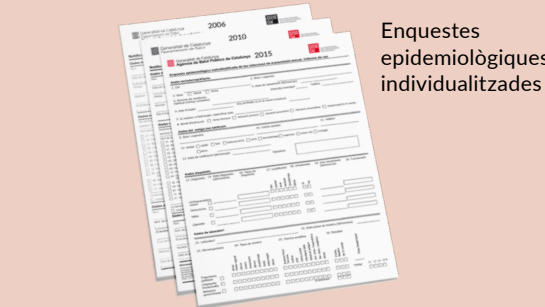
30 anys fent recerca aplicada en VIH i altres ITS

1

Vigilància epidemiològica formal

Des de l'any 1995, el CEEISCAT, en coordinació amb la Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública, gestiona els sistemes de vigilància epidemiològica formal per a la **SIDA**, el **VIH** i les **ITS**, mantenint, analitzant i divulgant informació dels registres de VIH i ITS de Catalunya. A més, s'ha desenvolupat la normativa sobre la declaració obligatòria del VIH i de les ITS bacterianes, fet que ha permès disposar d'informació epidemiològica més precisa sobre la magnitud i les vies de transmissió d'aquestes infeccions a Catalunya. Des de 2015, el CEEISCAT forma part de la **Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya** i en coordina el Grup de Treball d'ITS.

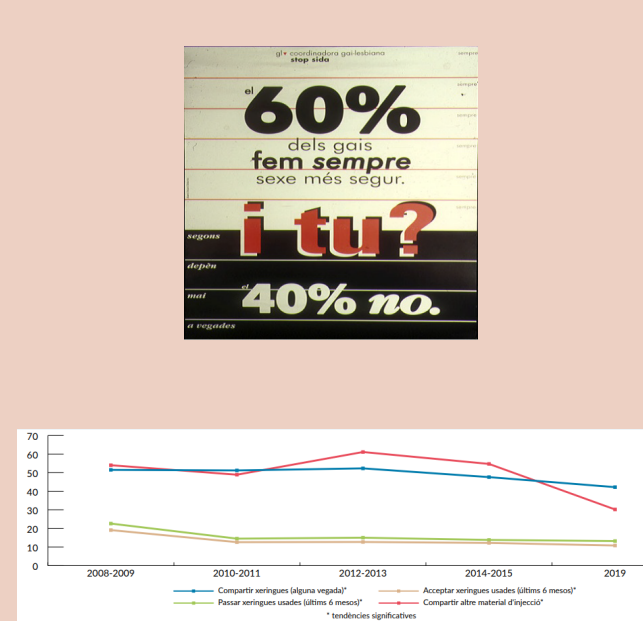
Evolució de la taxa per 100.000 habitants dels casos notificats de sífilis infecciosa a Catalunya

2

Vigilància epidemiològica reforçada

Seguint les recomanacions de l'OMS, el CEEISCAT va implementar diferents sistemes de vigilància epidemiològica reforçada per completar la informació derivada dels registres de SIDA, VIH i ITS, destacant la introducció a l'Estat del concepte de **monitoratge bio-conductual** de poblacions sentinella amb diferents estratègies d'apropament. Això ha permès disposar d'informació no només biològica, sinó també sobre determinants de risc tant conductuals com estructurals.

Aquesta informació ha estat clau per identificar les poblacions més vulnerables i dissenyar intervencions preventives més efectives.

Prevalença de compartir xeringues i altre material d'injecció (REDAN, 2008-2019)

3

Estratègies alternatives i tecnologies per al diagnòstic precoç

Per la seva rellevància i pertinència en l'epidèmia local de VIH i ITS, s'ha investigat en noves tecnologies i estratègies per facilitar el diagnòstic precoç. S'han validat proves de VIH en orina i saliva, proves de clamídia i gonorrea en orina, i proves d'hepatitis en sang seca per a ser utilitzades en estudis comunitaris. A més, s'han promogut estratègies com l'**autoprova** i l'**automostreig**. Entre 2003 i 2006, es va treballar amb el CDC per validar i implementar les tècniques d'Elisa Dual per a identificar infeccions recents per VIH, i s'han liderat diversos projectes europeus per a la promoció i millora dels programes de cribratge comunitari d'aquestes infeccions.

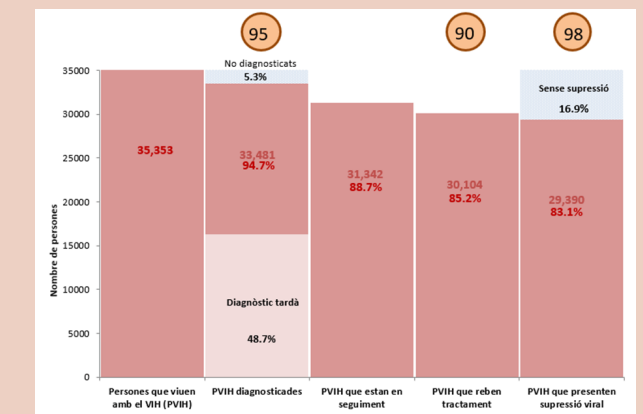

Autopressa de mostres per al diagnòstic precoç d'ITS i VIH

4

Monitoratge i avaluació

El CEEISCAT va sistematitzar el Monitoratge i Avaluació (MiA) dels programes i serveis relacionats amb el VIH i les ITS per tal de disposar dels indicadors necessaris per al seguiment dels Plans d'Acció d'aquestes infeccions a Catalunya, així com de la pròpia cascada de serveis del VIH. Per fer-ho, a més de diversos projectes ad hoc, va dissenyar i implementar la xarxa **DEVO/COBATEST** de centres de cribratge comunitari el 1995 i la **cohort PISCIS** de persones que viuen amb VIH a Catalunya i les Illes Balears el 1998. A més, aquesta informació ha estat cabdal perquè Catalunya disposi dels indicadors que l'ECDC demana als estats membres a través de la Declaració de Dublín.

Cascada VIH 2023

5

Recerca programàtica i participativa en xarxa

El fet de treballar tant amb el sector de salut pública com amb l'assistencial i el comunitari ha permès al CEEISCAT dissenyar i implementar projectes de recerca aplicada, sovint multidisciplinària i participativa, orientada a l'acció i en col·laboració amb entitats comunitàries. Aquests projectes no només aborden l'àrea d'estudi principal del centre, sinó que també donen resposta a les necessitats derivades de la pandèmia de la COVID-19 i d'altres agents emergents. En aquest sentit, destaca el projecte **Escoles Sentinella** (2020), orientat a descriure la dinàmica i els determinants de transmissió d'aquest virus en l'entorn escolar, i el projecte **SEXCohort** (2014), de seguiment bioconductual en homes cis i dones trans que exerceixen el treball sexual a Catalunya.

Projecte SEXCohort

6

Docència i formació

El CEEISCAT participa en activitats formatives tant de grau com de postgrau a nivell nacional i internacional, apropant la recerca aplicada als estudis universitaris de diverses institucions. Actualment, participa en la docència del **Grau de Medicina** (UAB), del **Màster en Salut Pública** (UAB-UPF), del **Màster Infectious Diseases and One Health** (UAB), del **Màster de SIDA** (UB), del **Màster en Salut i Comunitat** (UManresa), del **Màster en Andrologia Clínica** (UAB) i del curs **Management of HIV and Co-infections Online Course** (EACS). A més, coordina el curs **Prevenció i control del VIH i les infeccions de transmissió sexual: abordatge comunitari** (UManresa). El CEEISCAT és també un centre receptor d'estudiants en pràctiques, de MIR de medicina preventiva, i tutoritza treballs finals de grau i de màster de diversos programes nacionals i internacionals, així com la realització de tesis doctorals.

Com a part de les activitats formatives del programa CORE (Programa Transversal de Salut Pública i Atenció Primària) del Campus Can Ruti, el CEEISCAT organitza les Sessions d'ITS i les Sessions de bioestadística Douglas Altman.

Professors i alumnes del curs Prevenció i control del VIH i les infeccions de transmissió sexual: abordatge comunitari (UManresa)

7

Internacionalització

Tot i que la seva acció està encaminada a donar suport i millorar les polítiques de salut pública de Catalunya, el CEEISCAT sempre ha tingut vocació internacional i ha participat tant a nivell individual, a través dels seus professionals, com institucionalment en projectes i col·laboracions amb altres organismes com l'OMS, el CDC, l'ECDC, la Unió Europea, el Fons Global i UNAIDS. Actualment, destaca la seva participació en el **Comitè Directiu d'EUROTEST** i de la **Xarxa Right PLUS**, el seu rol com a **hub de recerca comunitària** dins les xarxes de **Coalition PLUS** i **AIDS Action Europe**, així com la seva participació en diversos comitès d'experts de l'ECDC i en col·laboracions amb projectes com **RESPOND**, **ART-CC** i **HIV-CAUSAL**.

D'altra banda, el CEEISCAT treballa amb el **Servei de Microbiologia del LCMN- HUGTIP** per l'anàlisi i validació dels resultats obtinguts en els diferents estudis epidemiològics en poblacions clau i/o sentinelles i per a l'avaluació de noves tècniques diagnòstiques.

Xarxa COBATEST
148 membres arreu d'Europa i d'Àsia Central